

Koulurakentamisen linjaukset massatiloista

Vanhusneuvosto 27.03.2025

Koordinaattori Nicole Majström, palveluverkkoasiantuntija Hannu Haaralan
vastauksen perusteella

Kysymys

"Vanhusneuvostosta tuli toive selvittää seuraavaan kokoukseen, kuinka Kasossa suhtaudutaan koulurakentamisen trendiin, jossa rakennetaan väliseinättömiä massatiloja. Nyt muualta on tullut uutista, että tiloja on alettu uudestaan eristää."

Väliseinättömät tilat

- Termi "Väliseinättömät massatilat" voi olla harhaanjohtava ja luoda mielikuvan suurena massana opiskelevista ja massana kohdelluista oppilasta. Termiä ei käytetä Vantaalla yleisesti.
- Nykyisen oppimiskäsityksen mukaista oppimista tukevat tilat **poikkeavat perinteisistä luokkahuoneista**, ja nykyinen opetus **poikkeaa perinteisestä opettajakeskeisestä opetustyylistä**.

AI:n luoma kuva väliseinättömästä massatilasta

Oppimisympäristö

- Nykyaikaisilla koulutiloilla pyritään **vastaamaan opetussuunnitelman tavoitteeseen**, jonka mukaan **oppilaat tulee kohdata yksilöinä**, yksilöllisine tarpeineen ja vahvuuksineen.
 - keskiössä on **oppilas yksilönä**, eivät oppilaat massana.
- On selvää tieteellistäkin näyttöä siitä, että **nykyaikaiset tilat soveltuva paremmin opetussuunnitelman tavoitteiden mukaiseen opetukseen**.

Kuva luokkahuoneesta, Kartanonkosken koulu

Yhteisopettajuus

Kuva työyhteisöstä

- On myös näyttöä siitä, että **oppiminen on tehokkaampaa** ja oppilaiden ja henkilökunnan **hyvinvointi on parempaa** uusissa oppimisympäristöissä.
- Yksi tekijä näille positiivisille vaikutuksille on **yhteisopettajuus**, joka tukee opettajien hyvinvointia ja sitä kautta myös oppilaiden hyvinvointia - pienessä luokkahuoneessa yhteisopettajuutta on hankala toteuttaa.
- Tavoitteena on **tukea oppilasta aktiivisena toimijana**, sekä **oppilaiden välistä vuorovaikutusta**. Perinteinen luokkahuone ei palvele näitä tavoitteita.

Uudet oppimisympäristöt

- On myös totta, että **osa uusista oppimisympäristöistä eivät täytä edellä mainittuja odotuksia**. Syitä tähän on varmasti monia:
 - oppimisympäristöjen **suunnittelun ja rakentamisen virheet** (esim. melu),
 - **resurssien puute** (esim. henkilöstöresurssi ja tilaresurssi),
 - koulun **toimintakulttuurin muutoksen epäonnistuminen** (opetushenkilökunta ei muuta toimintaansa vastaamaan uusien tilojen mahdollisuuksia),
 - **riittämätön määrä eriyttämistiloja**,
 - **oppilaspohjan muutokset** (esim. keskittymisvaikeudet)

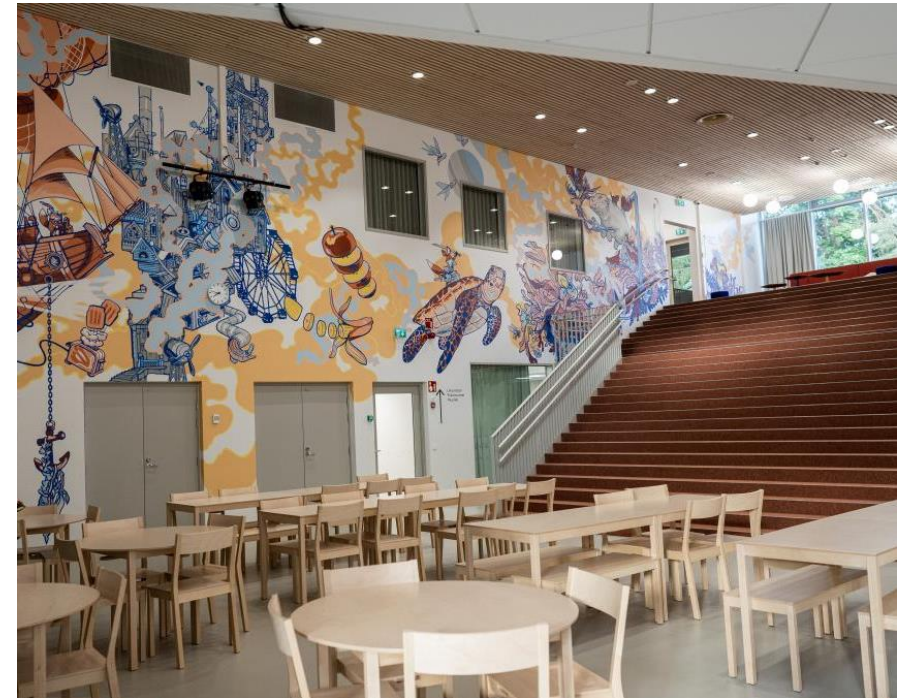
Kasvatuksen ja oppimisen toimialan näkemys

- Vantaalla kasvatuksen ja oppimisen toimialalla pyrimme varmistamaan, että uusia oppimisympäristöjä ei koeta "väliseinättöminä massatiloina".
- Vantaan koulu- ja oppilaitoshankkeissa **käyttäjän (lapset ja henkilökunta) osallistaminen on keskeisellä sijalla.** Uudisrakennus- ja tilamuutossuunnitelmat valmistuvat käyttäjän ja suunnittelijan vuoropuhelussa.
 - **Vuoropuhelua ohjaavat** jonkin verran hankkeen **tilaohjelma** ja **oppimisympäristöjen suunnitteluohje**, sekä **pedagoginen suunnitelma**, joka on käyttäjän tekemä toiminnan kuvaus uudessa oppimisympäristössä. Pedagogisen suunnitelman avulla varmistamme, että käyttäjä saa juuri heille sopivat tilat.

Kasvatuksen ja oppimisen toimialan näkemys

- Käytännössä uusia oppimisympäristöjä suunnitellaan niin, että **kouluissa on monia eri kokoisia tiloja**. Yksittäiset avoimet tilakokonaisuudet ovat mahdollisia, mutta niiden yhteyteen suunnitellaan riittävä määrä pienryhmä- ja eriyttämistiloja, sekä avattavien ja suljettavien taittoseinien avulla yhteys pienempään, esimerkiksi luokkahuoneen kokoiseen tilaan.
- **Tilat pyritään toteuttamaan muuntojoustaviksi moniin opetuksen ja oppilaiden tarpeisiin vastaaviksi.**

Kuvassa Rajatorpan koulu

Kasvatuksen ja oppimisen toimialan näkemys

- Nykyinen uusien koulujen **tilatehokkuusmitoitus** mahdollistaa riittävän tilamäärän, ja tilaa tarvitaankin enemmän, kuin perinteisessä luokkahuonemitoituksessa. Riittävän suuri määrä tilaa tukee kokemusta viihtyisästä oppimisympäristöstä.

Kuvassa Hämeenkylässä sijaitseva koulu

Pariluokat

- Olemassa olevien koulujen tilamuutoshankkeissa suurin yksittäinen oppimistilakokonaisuus on usein pariluokka, eli kaksi perinteistä luokkaa yhdistettynä siirrettävän taittoseinän avulla. Pariluokassa kaksi luokkatilaa voidaan erottaa ja yhdistää tarpeen mukaan.

Kuvassa pariluokka kohteesta Aurinkokiven koulu, päiväkoti ja neuvola

Koulurakennusten erot

- Erot olemassa olevien ja uusien koulurakennusten välillä johtuvat olemassa olevien koulujen tilamuutosten rajallisista mahdollisuuksista.

Kuvassa Kyrkoby skola, joka täyttää 200 vuotta tänä vuonna!